

55 . Petreștii de Jos | Județ: Cluj | Punct: Cheile Turzii - Peștera Ungurească, Peștera Binder | Anul: 2011

Anul: 2011

Cod RAN: 58927.03

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului

Categoriile sit: Domestic

Autori: Sote Angeleski, Beatrice Ciută, Sorin Marcel Colesniuc, Bogdan Constantinescu, Florian Dumitrescu-Chioar, Gheorghe Lazarovici, Cornelia Magda Lazarovici Mantu, Gheorghe Vasile Natea, Vasile Palaghie, Cristian Constantin Roman, Sorin Tincu

Instituții: Instiuție Nedefinită, Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia, INFIN București, Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, Universitatea "Eftimie Murgu", Reșița, Institutul de Arheologie, Iași, Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, Muzeul Castelul Corvineștilor, Hunedoara, Muzeul Castelul Corvineștilor, Hunedoara

Raport

Pe parcursul anului 2011, din lipsa fondurilor pentru încheierea cercetării arheologice s-a avut în vedere în primul rând prelucrarea materialului arheologic și continuarea investigațiilor cu privire la artefactele descoperite. Astfel, materialul referitor la fauna micromamiferelor a fost trimis spre analiză la un specialist în domeniu din Austria.

O parte din piesele de aur (peste 80) descoperite în cuprinsul atelierului de bijuterii au fost analizate în cadrul IFIN București de către o echipă condusă de B. Constantinescu, punându-se în evidență caracteristicile materialului din care au fost confecționate. Datorită capacităților actuale de analiză s-a determinat doar compoziția a patru elemente (aur, argint, cupru și fier). Coroborarea acestor date cu analizele altor pieselor provenind din literatura arheologică arată gruparea pieselor de la Cheile Turzii în mai mulți clusteri, fig. 2. Fără să intrăm în detalii, trebuie subliniat faptul că piesele de la Cheile Turzii se leagă de sursele de aur de la Roșia Montană și din Munții Apuseni. Ar mai fi de notat faptul că prezența fierului este o caracteristică a aurului din Transilvania. Toate piesele din Cheile Turzii se grupează în seria dintre analizele din Minele RO III 7-15 și Mine RO VII m, k, l de la Roșia Montană¹, doar o singură piesă de la Sultana (inventar 8654) are un procent mai ridicat, celelalte nu au fier. În aceeași grupă intră și tubul de la Moșna. În ceea ce privește prezența unui alt element, cuprul, valorile de 300 ppm grupează aurul din Cheile Turzii (FN 1 G6, T5730, T5726, T5724, T5723, FN1G6) împreună cu cele de la Pian, dar și cu o serie de aur a lui Hartman, din fostul comitat Bihor² și unele de la Horgen³. Valorile de 1000 ppm din Cheile Turzii (mărgeluța CJ) are valori apropiate cu aurul de râu de la Oberrhein Kembs, din Laténe⁴. Valorile mici de 100 ppm din Cheile Turzii (Mărgea T5733, Mărgea T5732, Mărgea T5739, Mărgea T5725, Foița T5727 și piesele cu inv. P.174776, P.174785, P.174786) corespund cu valorile din mina RO.363, RO VII m, g RO V 215.

Piesele din aur aflate în colecția Muzelului Brukenthal din Sibiu au fost fotografiate la microscop în vederea surprinderii detaliilor cu privire la tehnicile de prelucrare folosite (batere, sudare, perforare, netezire, finisare). Studiarea cu atenție a materialelor descoperite în peșteră ne-a condus la concluzia folosirii unor colți de micromamifere ca parte a unui tub pentru suflare (după ce erau înfiptți în tuburi de os sau salcie/soc). În acest fel se putea dirija jetul de foc pentru a se realiza sudarea benzilor ce alcătuiau mărgelele. Presupunem că pentru perforare s-ar fi folosit un instrument din cupru, cu secțiunea patrulateră.

În decursul anului 2011 au fost procesate o serie de probe de sol prelevate din cadrul mai multor contexte, cu scopul de a recupera macroresturile botanice.

O primă privire generală a relevat prezența grăuncioarelor de cereale în cadrul speciilor, preponderentă

---

fiind specia *Triticum*. Alte specii preponderente sunt fructele sălbatice cum ar fi *Cornus mas*, *Corylus avellana* și *Prunus* sp., specifice zonei de munte unde se află localizat situl arheologic.

Datele arheobotanice vin să confirme și să sprijine ipoteza, cum că unul din mijloacele de subzistență ale populațiilor care au trăit în perioada respectivă era cultivarea primitivă a plantelor, rezerva de hrană fiind suplimentată de fructele culese din arborii aflați în arealul învecinat așezării.

În următoarele două-trei campanii ne propunem să încheiem cercetarea suprafeței în adâncime, pe o grosime de cca. 0,35 m (cu alte circa 10-15 straturi, așa cum reiese din profilul secțiunii lui D. Berciu - I. Aldea). Se are în vedere și cercetarea vecinătății de nord a complexului, cât a mai rămas din nivelările practicate în 1890, când peștera a fost amenajată ca sală de bal (pentru sărbătorirea mileniului de la venirea ungarilor; de aici numele actual de Peștera Ungurească, anterior fiind numită Peștera Caprelor). Pe latura de sud apreciem că mai sunt depuneri din alte perioade, tăiate pentru a obține o podea orizontală pentru atelier.

Informații suplimentare online

[Raportul 4762 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
